

Datum	21 december 2016	Naam	Anne Melchers
Kenmerk	SPUI_MOM_werkgroep	Afdeling	Eneco Wind WOL
Onderwerp	overleg werkgroep WP Spuisluis	Telefoon	06 11 034 845
		Kopie aan	Johan Zwakman (IJm-N), Bas van Gent (V-Z), Leo Aardenburg (V-N), Hans van Engelenburg (Prov NH)

Aanwezigen Peter Stam – bewoner Velsen Noord, tevens gemeenteraadslid Velsen
Dirk Weidema – bewoner IJmuiden Noord
Jos Kortekaas - bewoner Velsen Noord
Arthur Weeber – bewoner Velsen Zuid
Joke Sieraad – bewoonster IJmuiden-Noord
Dick Spiering – ontwikkelaar – Windpark IJmond
Anne Melchers – ontwikkelaar – Eneco

Afwezigen Vera van Vuuren – sr. medewerker milieu - Milieudienst IJmond
Willem Uijttendogaard – bewoner Velsen Zuid

Agenda:

- Stand van zaken omgevingsvergunning
  - Aanpassing: flora & fauna
  - Aanpassing: luchtkwaliteit
  - Ingediend: joint fact finding helikopter luchthaven
  - Lopend: onderzoek naar Gasunie leiding (hopelijk eind januari klaar)
  - Lopend: LIB/defensie radar (eind januari klaar)
  - Toegevoegd: ruimtelijk plan
- Stand van zaken watervergunning
  - Uitbreiding gemaal
  - Radar onderzoek
  - Indienen: maart 2017
- Tijdelijke windmeetmast
- Voortgang financiële participatie met Energiek Velsen
- Informatieve sessie: stapeling van milieueffecten (luchtkwaliteit, geluid etc.) n.a.v. nieuwe projecten langs/bij het Noordzeekanaal (Peter)
- Planning

Opening

Anne Melchers heet alle aanwezigen welkom. Willem Uijttendogaard en Vera van Vuuren zijn niet aanwezig. Jan Stam heeft zich uit de werkgroep teruggetrokken.

Stand van zaken omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning van alle zes de projecten die aan de Provinciale Ruimtelijke Verordening voldoen zijn eind oktober in behandeling genomen. In de gemeente Velsen zijn dit de windparken Ferrum (Tata Steel) en Spuisluis. Bij in behandeling nemen aanvraag vragen gesteld over een aantal onderwerpen:

- Aanpassing: flora & fauna → Na vragen van de Omgevingsdienst is een verschrijving geconstateerd. In het rapport waarin staat dat in de winter de zilvermeeuw en de grote mantelmeeuw op rotorhoogte vlogen, waar dit moet zijn onder rotorhoogte. In de versie van 26 oktober is dit aangepast.
- Aanpassing: luchtkwaliteit → In eerste instantie is grof stof globaal bekeken door ontbreken van geschikte waarden. Nu voor zowel windpark Ferrum als Spuisluis wel gespecificeerd. “Om de vergelijking tussen de situatie met en zonder de windmolens nauwkeuriger te beschouwen, zijn nu in beide gevallen de diffuse bronnen als puntbronnen benaderd. Daardoor is het verschil van maximaal 10% verder verijnd en blijken de verschillen minder dan 0,1% te zijn.
- Ingediend: joint fact finding helikopter luchthaven → samen met Het Loodswezen, NHV (piloten die vliegen op de luchthaven), ILT, de provincie Noord-Holland en Adecs (onderzoeksbureau) is gekeken naar de veiligheidsrisico's van turbulentie veroorzaakt door de windturbines, geanalyseerd wanneer deze optreden en bedacht hoe hier in de praktijk mee omgegaan kan worden. De oplossing is om een softwaretool op te zetten waarin een stopknop is verwerkt. In turbulentie veroorzakende situaties kunnen de windturbines tijdelijk stilgezet worden.
- Lopend: onderzoek naar Gasunie leiding (wachtend op feedback Gasunie, hopelijk eind januari klaar)
- Lopend: LIB/defensie radar (eind januari klaar) → aangezien de lijnopstelling iets veranderd is ten opzichte van vorig jaar, moet dit onderzoek opnieuw gedaan worden.
- Toegevoegd: ruimtelijk plan (deze informatie was teveel versnipperd over diverse documenten en is nu samengevoegd in één bijlage)

Het Wijkplatform IJmuiden Noord heeft op 21 december haar schriftelijke bezwaren tegen zowel het Flora en Fauna rapport alsmede het luchtkwaliteitsonderzoek rapport 2016R001 van 25.10.2016 bij Eneco Wind BV/Windpark IJmond BV ingediend. De werkgroep heeft aangegeven dat vooral de aanpassing in de luchtkwaliteit, maar ook het flora en fauna onderzoek, de nodige vraagtekens heeft opgeroepen. Over deze onderwerpen hebben we verder gesproken.

Flora & Fauna

Dirk Weidema geeft aan dat hij diverse malen aalscholvers op rotorhoogte heeft zien vliegen. Dat aalscholvers, zoals het rapport vermeldt, zich voornamelijk solitair en in kleine groepen van 2-5 vogels verplaatsen wordt uit eigen waarneming en d.m.v. fotomateriaal tegen gesproken. Grote groepen van 15 – 30 vogels vliegen op rotorhoogte over het sluzencomplex. Hij onderbouwt dit met foto's.

Ook heeft hij Eneco en het Bureau Waardenburg aangegeven dat de genoemde meeuwen op verschillende hoogtes vliegen, tot zelfs ver boven de rotorhoogte. Een ander werkgroep lid geeft aan dat hij dit ook signaleert. Deze bevindingen komen niet terug in de studie van Bureau Waardenburg. Peter Stam geeft aan dat hij het idee heeft dat uitkomsten gemanipuleerd worden. Alles wat een onderzoeksbureau naar voren brengt is de waarheid, terwijl vastgelegde waarnemingen van omwonenden niet tellen.

Bureau Waardenburg is een erkend en gerespecteerd bureau dat studies doet naar de effecten van een windpark op de natuur. In het geval van windpark Spuisluis hebben ze middels erkende methodes tellingen uit laten voeren door getrainde medewerkers. De waarnemingen van Dirk zijn gedeeld met Bureau Waardenburg. Dit heeft hen niet doen twifelen aan hun conclusies. Om die reden zien de initiatiefnemers geen reden om een tweede telling te laten plaatsvinden. Naast dat er inhoudelijk geen reden is, kost zoiets extra geld en tijd (jaarrond tellen). Als projectontwikkelaars voelen Eneco en Windpark IJmond de druk om zo min mogelijk subsidie nodig te hebben voor het laten draaien van een windpark, om die reden willen we dit soort dingen niet dubbel doen. Het staat bewoners uiteraard vrij om een 'second opinion' te laten opstellen.

Luchtkwaliteit

Er wordt gediscussieerd over de hoeveelheid versies die een deel van de werkgroep heeft gezien. De grote hoeveelheid (Dirk heeft er zes geteld) doen afbreuk aan de betrouwbaarheid van het rapport. Anne geeft aan dat er in haar beleving twee eindrapportages zijn geweest: de oorspronkelijke studie van 21 april 2016 en de aangepaste versie van 25 oktober 2016. De laatste versie is er gekomen na vragen van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De overige versies zijn 'interne' versies, die de werkgroep in de rol van 'medeonderzoeker' heeft meegelezen. De werkgroep heeft concept-

rapportages gezien, zaken besproken met Hans, waarna weer aanpassingen zijn doorgevoerd. Er is irritatie dat het rapport wel is aangepast na een informatieavond van de gemeenteraad, maar niet na de vragen van de werkgroepleden. Peter vermoedt manipulatie. Het onderzoeksrapport is een tijdbestek van ruim een half jaar 6 x is aangepast, waarvan de laatste aanpassing (25 okt. 2016) het wegschrijven van de grootste zorg van de inwoners betreft, namelijk de 10% toename van neerslag van grofstof in een straal van 1,5 km rond de windmolens. Deze conclusie staat al een half jaar ongewijzigd in het rapport en binnen 14 dagen na de informatieve sessie voor de gemeenteraad (de eerste keer dat dit in de openbaarheid werd besproken) is dit onderwerp aangepast. Anne geeft aan begrip te hebben voor deze irritatie, aangezien *het* gevoelige onderwerp, grof stof, aangepast wordt zonder dat de werkgroepleden hierbij betrokken zijn. Deze aanpassing is ontstaan bij het windpark Ferum, waar Hans Erbrink ook de onderzoeker was en is naar ons rapport gekopieerd. Wij hebben hier inhoudelijk ook geen bijdrage aan gehad. Aan de andere kant hebben de vragen van de werkgroep ook geleid tot zorgen die de Omgevingsdienst wel bereikt hebben, dus de bewoners hebben zeker invloed gehad. Een van de werkgroepleden die betrokken was bij het luchtkwaliteitsonderzoek geeft aan dat hij niet gelooft dat Hans Erbrink gesjoemeld heeft met data. Hij geeft aan dat dit soort simulaties heel ingewikkeld zijn. Voor vele zaken worden allerlei benaderingen gebruikt. Turbulentie is natuurkundig gezien heel moeilijk te beschrijven. In de berekeningen van Hans gaat het om het bepalen van verschillen. Op basis van de computersimulaties is het verschil tussen wel en geen windturbines klein, zeker als het relatief bekeken wordt. Over de absolute waarden van de stofbelasting zijn vragen gesteld, maar dat wil nog niet zeggen dat de verschillen niet goed bepaald kunnen worden. Wat we als werkgroep hebben is volgens dit lid het beste wat op dit moment beschikbaar is.

De wijziging van de verspreiding van het grof stof wordt met de nodige argwaan bekeken door sommige leden van de werkgroep. Het vraagstuk is hier hoe het kan dat er voor grof stof eerst maximaal 10% verschil kan optreden en nu vrijwel niks. Twee leden van de werkgroep hebben ten tijde van het eerste rapport Hans Erbrink bezocht, destijds is expliciet gesproken over deze uitkomst en werd de uitkomst bevestigd. Naar aanleiding van deze vergadering van de werkgroep is nog een extra toelichting gevraagd aan Hans Erbrink om deze vraag te beantwoorden. Hans geeft hierover het volgende aan: "Je kunt een oppervlaktebron benaderen als lijnbron of als puntbron. Voor verspreiding is de lijnbron afgesproken in Nieuw Nationaal Model (NNM) verband. Niet omdat dat beter is, maar omdat dat over het algemeen sneller rekent. In het 1ste rapport is er een vergelijking gemaakt in de situatie met en zonder windmolens. In de situatie zonder windmolen kon op de NNM manier gerekend worden met lijnbronnen (de oppervlaktebron), maar in de situatie met windmolens móét er gerekend worden met puntbronnen. Dat komt omdat de windmolen zelf meer puntbron-achtig is, dan oppervlaktebron-achtig. De uitkomst van de vergelijking is dat er een bandbreedte tot maximaal 10% afwijking zou zijn, waarbij Hans zich bewust was dat het verschil in rekenwijze binnen die 10% valt. Hij maakte de inschatting dat die 10% niet significant is, en is hier niet dieper op ingegaan. In tweede instantie is natuurlijk gebleken dat de omgeving die 10% wel significant vond, en is de 2de versie van het rapport geschreven. Hans heeft nagedacht hoe hij de berekening zuiverder kan maken. Het was noodzakelijk om dan puntbronnen met puntbronnen te vergelijken. De voorkeursmethode van de NNM wordt daardoor niet toegepast, rekentechnisch kan dat niet. Door deze rekenmethode kunnen beide situaties direct met elkaar vergeleken worden. Dan blijkt het effect van de windmolens nog maar 0,1% te zijn.

Je kunt het vergelijken met het volgende. Je wilt het effect van een afslankkuur weten en je weegt je voor en na de kuur. Dat doe je dan met 2 goede weegschalen. Je ziet een verschil van 1 kg. Waar komt dat dan door? Niet door de kuur, maar doordat de twee weegschalen net één kilo verschil aanwijzen. Welke weegschaal is dan goed? Dat kun je niet zeggen: ze zijn allebei goed. Maar als je klein verschil precies wilt weten, dan moet je dezelfde weegschaal gebruiken om het verschil/effekt te kunnen zien."

In het bezwaar van het Wijkplatform IJmuiden Noord wordt gewezen op de stof- en geluidoverlast die de omgeving van Velserkom reeds ondervinden. Onderstaande afbeelding geeft volgens het wijkplatform een beeld van de reeds aanwezige stofbelasting.

Om die reden zou er ook een grondig onderzoek plaats vinden naar de mogelijk extra verspreiding van stof dat door de turbulentie plaats vindt. Het rapport schetst nu een beeld dat er in de nabije omgeving van extra neerslag van fijn stof PM 10 en grof stof geen sprake zal zijn. Peter geeft aan dat het toegezegde onderzoek m.b.t. Velserkom nog steeds niet is uitgevoerd. Getuige de foto's die Dirk bij zich had is daar zeker veel overlast. Roestdeeltjes worden teruggevonden in de verf van huizen aan de overkant van het kanaal. Anne is het hier voor een klein deel mee eens. Er is na de toezegging dat dit onderzocht zou worden een poging gedaan om de juiste soort data te verkrijgen, die in het model konden worden ingevoerd. Toen die er niet bleken te zijn, is in overleg met Tata Steel gekeken volgens welke aannames er wel een voorspelling zou kunnen worden gedaan over de verstoring in de verspreiding van grofstof. Zoals hierboven weergegeven is die berekening later verfijnd, zodat de uitkomsten specifiek en lager zijn geworden. Initiatiefnemers hebben – binnen het redelijke – er alles aan gedaan de toezegging om zo goed mogelijk na te komen.

Tijdens de behandeling van alle (nog lopende) onderzoeken heeft Peter zich even opgesteld als iemand die voor de eerste keer aanwezig was bij de werkgroep en de vraag gesteld: “waarom moet hier willens en wetens een windmolenpark komen gezien alle mogelijke problemen die hier spelen”. Denk aan de fauna en flora, de luchtkwaliteit, helikopter landingsplaats, GasUnie leiding, radar, watervergunning en alle mogelijke veiligheidsonderzoeken. Anne geeft aan dat de overheid het over het algemeen logisch vindt dat er bij industrieterreinen en grote infrastructures windmolens geplaatst

worden. Dat is hier het geval, ondanks dat aan de overkant van het water wel een woonwijk ligt. Windenergie toevoegen aan een omgeving is altijd complex. In een open weidegebied als Bobbeldijk, dat in eerste instantie ook in beeld was als locatie van een windpark, heeft men fel geprotesteerd in het begin van het proces. Daarmee hebben ze de politiek ervan overtuigd dat deze locatie beter kon afvallen. In de gemeente Velsen is zo'n protest niet zo vroeg ontstaan. Peter en Dirk geven aan dat wij een aantal PS leden hebben uitgenodigd om de locatie eens te bekijken. Zij geven aan dat de politici toen pas een goed beeld kregen van de situatie.

Stand van zaken watervergunning

Voor de watervergunning lopen diverse onderzoeken. Het is de planning dat in maart de vergunningsaanvraag ingediend zal worden. Dit is nodig om in september volgend jaar in de tweede ronde een aanvraag voor de SDE+ subsidie te doen. Het wal-, scheepsradar en marifoon onderzoek van TNO ligt nog steeds ter beoordeling bij RWS. Het veiligheidsonderzoek, waar de zettingsvloeiingen onderdeel van uitmaken, loopt momenteel en wordt gedaan door Royal Haskoning DHV. RWS heeft aangegeven dat er een mogelijke uitbreiding van het Spuigemaal speelt. Hier moet een overleg voor worden ingepland.

Windmeetmast

In februari verwachten we een vergunningsaanvraag in te dienen voor een windmeetmast. Het doel van de windmeetmast is om een jaar lang meten hoe hard het waait en welke turbulentie er is vanuit de omgeving. Deze data is nodig voor het bepalen van de beste turbine, inschatten van de opbrengst, doorvertalen naar de business case en voor de financierbaarheid van het project. Het terrein naast de Eerste Rijksbinnenhaven oftewel de hoek van de cross kuil, is hiervoor de beoogde locatie. Er wordt nu onderzoek gedaan naar de kansrijkheid van deze locatie. De mast is 80 meter hoog en wordt verlicht ivm de helikopters. De grond zal waarschijnlijk geëgaliseerd moeten worden. De mast zal middels tuidraden aan de grond bevestigd, hekwerken waarschuwen en beschermen crossers voor aanwezigheid tuidraden.

Overige punten/wat verder ter tafel komt:

- Met Energiek Velsen wordt gesproken over het inrichten van een financieel product. Eneco wil een product maken wat voor alle windparken van Eneco te gebruiken is. Het is voor het windpark nog niet nodig om het op dit moment klaar te hebben staan, maar aangezien het vraagstuk bij Eneco nu uitgewerkt wordt, is het logisch om ook met Energiek Velsen de wensen en verwachtingen te delen. Er wordt verwacht dat in het eerste kwartaal 2017 hierover meer bekend zal worden. De werkgroep heeft de grote lijnen van het product gehoord, maar geeft aan dit op dit moment niet zo belangrijk te vinden. Naast het financiële product zal ook een gebiedsfonds worden opgericht. Dit fonds kan jaarlijks/tweejaarlijks een bedrag beschikbaar stellen aan de omgeving. Het is aan de omgeving om invulling aan dit fonds te geven. Het is logisch om hier pas over na te denken zodra de vergunningen rond zijn. Ideeën zijn natuurlijk wel welkom.

Peter Stam geeft aan hoe de informatieavond voor de gemeenteraad is verlopen. Mede op zijn initiatief is men bijeengekomen om het te hebben over de leefbaarheid van de gemeente Velsen. Er zijn diverse onderwerpen besproken:

- > windmolenpark Spuisluis
- > windmoleninitiatief Tata Steel
- > lichten
- > nieuwe grote zeesluis
- > toenemend scheepvaartverkeer met grotere schepen
- > roeuitstoot schepen

- > toenemende havenactiviteiten in de IJmond
- > affakkelen Tata Steel
- > vliegtuigbewegingen

Er waren inwoners die hebben ingesproken. De opening werd door OD IJmond gedaan. De directeur had zich goed voorbereid en gaf een helder verhaal over de zware belasting van de bewoners in deze gemeente. Peter gaf aan dat er geen open dialoog heeft plaatsgevonden. Hij was met name niet te spreken over de coalitiepartijen, die niet goed hebben geluisterd naar de zorgen van bewoners. Zij vinden een Energieneutraal Velsen belangrijker dan de leefbaarheid, is Peter's indruk. Met deze avond zijn we niets opgeschoten, is zijn conclusie. Er zal in januari mogelijk wel een vervolgssessie gehouden worden.

- Er is nog geen officiële planning bekend. De tijdslijnen waarmee initiatiefnemers rekening houden zijn het maken van een voorlopige vergunning in februari/maart, de inzageperiode zou dan maart – mei zijn en de provincie heeft gecommuniceerd dat PS juni/juli een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) besluit zal nemen, waarna GS voor het zomerreces een vergunningsbesluit zal nemen.
- Over de woonbootbewoners is bij initiatiefnemers geen update beschikbaar. In december zou er een plan gepresenteerd worden, zo is eerder gemeld door RWS. Voor zover initiatiefnemers weten, is dit nog niet gebeurd. De werkgroep heeft ook niets vernomen van de bewoners.
- Een deel van de werkgroep geeft aan dat het filmpje op RTV Noord-Holland slecht is ontvangen. Peter vermoedt ook hier manipulatie. Hij vindt dat hij te kort en stamelend in beeld is gebracht, Anne veel meer ruimte heeft gekregen en dat de boodschap van het filmpje te positief is. Hij en een aantal bewoners vermoeden hier opzet in; de provincie is de opdrachtgever geweest en zij willen het windpark ook realiseren. Anne geeft aan dat wij als initiatiefnemers net zoveel wisten van het filmpje als Peter zelf en dat er voor zover wij weten geen 'groter plan' achter het filmpje zit. Bij ons kwam het filmpje als neutraal over; voor- en tegenstanders kwamen aan het woord. Conclusie: bij de bezorgde bewoners heeft dit filmpje in combinatie met de aanpassingen van de rapporten geen goed gedaan. Anne betreurt dat. Als wij als initiatiefnemers hier iets aan kunnen doen, doen we het graag. Het helpt ons als er dan vragen gesteld worden.
- Een werkgroep lid merkt op dat ze zich zorgen maakt over het dalende vertrouwen in de werkgroep en dat er mensen zijn die ofwel denken aan afhaken ofwel al afgehaakt zijn.

Actiepunten

Nr	Actiepunt	Actiehouder	Deadline
01	Notulen delen	Anne Melchers	30-12-2016
02	Hans vragen naar verschil percentage	Anne Melchers	22-12-2016

Besluiten

Nr	Besluit	Besloten door	Datum
01			
02			

Volgende vergadering: Waarschijnlijk in maart/april 2017 gezien inzagetermijn vergunning